

รฟม. ร่วมสืบสานงานประเพณีชักพระวัดนางชี
ส่งเสริม - อนุรักษ์วัฒนธรรมอันทรงคุณค่า

เสมอใจ มณีโชติ

ความเป็นมาประเพณีชักพระวัดนางชี

“งานชักพระวัดนางชี” หรือที่เรียกกันในปัจจุบันว่า “งานแห่พระบรมสารีริกธาตุ” เป็นงานบุญประจำปีของชาวฝั่งธนบุรี ที่ถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลานาน โดยจะจัดขึ้นในวันแรม 2 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี ณ วัดนางชี ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่ริมคลองด่าน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

โดยทางวัดจะอันเชิญ พระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบก แล้วแห่ไปทางเรือ เริ่มจากหน้าวัดนางชี ไปตามลำคลองด่าน เลี้ยวซ้ายออกไปตามคลองบางกอกใหญ่ และผ่านมาช่วงปลายคลองซึ่งเรียกว่าคลองชักพระ แล้วอ้อมไปทะเลสาบคลองบางกอกน้อย ล่องขบวนไปตามคลองบางกอกน้อย ไปออกปากคลองบางกอกน้อยเลี้ยวขวาเรียงตามลำน้ำเจ้าพระยา เข้าคลองบางกอกใหญ่ (คลองบางหลวง) แล้ววกมาเข้าปากคลองด่านกลับไปยังวัดนางชีตามเดิม ซึ่งการแห่ลักษณะนี้ชาวบ้านมักเรียกกันว่า “แห่อ้อมเกาะ”

นอกจากนั้น ยังมีเรือที่มาร่วมขบวนหลายแบบ บ้างก็แต่งเป็นตัวตลกเช่นใส่หัวล้านทั้งลำ หรือจัดให้มีการเล่นละคร ลิเก เพลง ในเรือ เป็นการสนุกสนานรวมถึงเรือลากจูงเรือพระบรมสารีริกธาตุ ที่ตกแต่งหัวเรือและท้ายเรือไว้อย่างสวยงาม เช่น เป็นหัวสุครีพ หงส์ ส่วนเรือที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุจะเป็นเรือต่อขนาดใหญ่ตกแต่งอย่างสวยงาม มีวงปี่พาทย์บรรเลงสมโภชไปในเรือตลอดทาง

ในขณะที่ขบวนแห่เคลื่อนไปเมื่อถึงสะพานโศภนประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุขึ้นจากเรือ ให้คนถือเดินข้ามสะพานไปลงเรือทางอีกด้านหนึ่งตลอดทาง และเปิดโอกาสให้คนบริเวณนั้นลงมาสรงน้ำพระบรมสารีริกธาตุในเรือ ขณะที่หยุดพักจะมีการละเล่น การแข่งกันอย่างสนุกสนาน ระยะเวลาได้เปลี่ยนมาใช้เรือยนต์จูงเรือที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ แต่การละเล่นที่สนุก สนุกก็ยังคงมีอยู่ และชาวบ้านที่อยู่สองฝั่งคลองเมื่อถึงวันงานจะออกมารอนมัสการที่ทำน้ำหน้าบ้านกันเนืองแน่น

รฟม. ร่วมสืบสานประเพณีอันทรงคุณค่า

รฟม. ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ส่วนต่อขยายช่วงหัวลำโพง – บางแค และช่วงบางซื่อ – ท่าพระ ซึ่งมีแนวเส้นทางผ่านพื้นที่คลองบางไผ่ และคลองบางกอกน้อย ที่ใช้เป็นเส้นทางขบวนแห่พระบรมสารีริกธาตุและพระธาตุสาวกทางน้ำรอบเมืองธนบุรี

โดยมีข้อปฏิบัติที่สืบทอดกันมาว่าพระบรมสารีริกธาตุ เป็นสิ่งที่พุทธศาสนิกชนให้ความเคารพสำคัญสูงสุด ห้ามลอดใต้สะพาน ดังนั้น เมื่อขบวนแห่ถึงสะพานในแต่ละแห่ง จะมีท่าเทียบเรือเรียกว่า ท่าขึ้น และท่าลง เพื่ออันเชิญพระบรมสารีริกธาตุ ขึ้นฝั่ง แล้วข้ามถนนเพื่อไปลงเรืออีกฝั่ง โดยจะมีเรือพิธีรองรับ ซึ่งจะทำลักษณะเดียวกันนี้ในทุกๆ ท่าเรือที่มีสะพานขวางไว้

เพื่อเป็นการรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันทรงคุณค่า ควบคู่ไปกับการพัฒนาการขนส่งมวลชนแห่งอนาคต รฟม. จึงได้ออกแบบโครงสร้างสถานีรถไฟฟ้า 2 แห่ง คือ สถานีบางไผ่ และ บางขุนนนท์ ซึ่งเป็นจุดที่ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ใกล้คลองบางไผ่ และคลองบางกอกน้อย ให้มีสะพานเหล็กอยู่เหนือทางวิ่งรถไฟฟ้า พร้อมจัดทำ “กระเช้าพระธาตุ” และ “ระบบชักรอก” สำหรับอันเชิญพระบรมสารีริกธาตุขึ้นไปบนสถานี โดยวิธีการคือ จะอันเชิญพระบรมสารีริกธาตุใส่กระเช้าพระธาตุ แล้วทำการชักรอกกระเช้าพระบรมสารีริกธาตุขึ้นไปบนสถานี จากนั้นจึงอ้อมข้ามทางวิ่งรถไฟฟ้าโดยสะพานเหล็กที่เตรียมไว้ไปยังอีกฝั่งของสถานี แล้วจึงชักรอกกระเช้าพระบรมสารีริกธาตุลงจากสถานี ซึ่งมีขบวนแห่รอรับอยู่ด้านล่าง เพื่ออันเชิญพระบรมสารีริกธาตุไปตามเส้นทางต่อไป โดยมีการเปิดใช้ในงานประเพณีชักพระวัดนางชีครั้งแรกในปี 2562

ทั้งนี้ การออกแบบโครงสร้างสถานีรถไฟฟ้าให้กลมกลืน และสอดคล้องกับประเพณีท้องถิ่นดังกล่าว ถือเป็นสิ่งที่ รฟม. ให้ความสำคัญและตระหนักถึงการพัฒนาขนส่งมวลชนแห่งอนาคตให้ครอบคลุมและยกระดับการเดินทาง ควบคู่ไปกับการรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันทรงคุณค่าให้คงอยู่สืบไปรวมถึงเข้าร่วมสืบสานงานประเพณี เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีกับ วัด ชุมชน และประชาชนตามแนวสายทางโครงการรถไฟฟ้าในความรับผิดชอบของ รฟม.

ที่มา : เสมอใจ มณีโชติ. (25 พฤศจิกายน-1 ธันวาคม 2562). รฟม. ร่วมสืบสานงานประเพณีชักพระวัดนางชี
ส่งเสริม - อนุรักษ์วัฒนธรรมอันทรงคุณค่า. BLT BANGKOK, 1.